

Előfizetési díj:
 Pesten vagy Pécsen házhoz küldve:
 három évre 5 ft., félre 2 ft. 50 kr.
 egy évre 1 ft. 25 kr.
 Egyes szám 10 kr.
 Megjelenik minden szombaton.
 Reges számok kaphatók Weidinger N.
 könyvker. (Szeleghényi-tér).

PÉCSI FIGYELŐ.

Hirdetések ára:
 Egy öt hasábas polt sor egyszeri megjelenésért 6 kr., 3-szori 5 kr., 10-szeres 4 kr., útleendő. — Minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj útleendő. A nyilatkozó polt sor 10 kr. A hirdetési díj előre útleendő.

SZERKESZTŐI IRODA:
 Ó-pósta-utca 16-ik szám.
 Kéziratok vissza nem küldetnek.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.
 Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, Blauhorn Antal úr a városház épületben, Lill János úr a budai külvárosban,
 Böhm C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, valamint a vidéken minden postahivatalnál.

KIADÓ HIVATAL:
 János-utca 8-ik szám.

A színházügy érdekében.

Nem fogunk ez alkalommal arról szólni, minek tekintette városunk közönsége a színészetet ezeltől 50 évvel, hisz úgy is kevesen vannak már azok, kik az idősakra visszaemlékezé-
 nének, vagy csak hallomás útján szereztek volna tudomást arról, hogy itt a színészetet nemcsak pártolták, hanem oly műkedvelő társaság létezett, mely még operaelőadásokat is rendezett; de nem is forog fön a szükség a multnak e vázolására, mert hisz elég tanúság arra a jelen színház épületének, mely köztudomás szerint oly időben épült, a mikor Magyarországon még nem igen létezett állandó színház. A német színészetet az ötvenes évek végén a magyar váltotta föl s ismét azt állíthatjuk, hogy kevés városban részesült a magyar muzsa oly pártolásban mint Pécsen s így természetes, hogy a legelső társulatok versenyeztek színházunk elnyeréséért.

Mindez azonban az utóbbi években lényegesen megváltozott. Miért? Annak sok oka van s mindenek alapja mégis azon körülményben keresendő, hogy elődeink azeltől 50 évvel színházat építettek számukra; mert a míg más városok a korigényeknek megfelelő új színházakat teremtettek, addig nálunk még mindig az a színház áll fön, melyet polgáraink az 50 év előtti viszonyoknak megfelelően építettek, csak azon külsőséggel, hogy e színház — eltekintve attól, hogy sem térben, sem fölszerelésben a mai kívánalmaknak már meg nem felel, hozzá az évek hosszu során át oly állapotba jutott, minek folytán még a legnagyobb színházkérdéssel is már évek óta csak elenszenvel s félelemmel lépett be abba s általában is a jó Istennek köszönhető, hogy eddig nagyobb szerencsétlenség nem történt. Csoda-e tehát, ha évről-évre csekélyebb lett a színházlátogató közönség száma s ennél fogva a színházlátogatók is mindinkább gyengébb erőkkel köszöntöttek be, míg végre a mult évben az ügy egészen elbukott s maga a rendőrség is idején látta komolyan föllépni az egészség és életbiztonság tekintetében oly egyaránt veszélyes — színházunk csutolt piszokfészek ellen, elhatározván, hogy abban előadások többé nem

tarthatók, mely intézkedést a közönség legnagyobb része elismeréssel fogadott.

De a rendőrségnek e helyes intézkedésével városi közönségünk azon kényszerhelyzetbe is jutott, hogy új színházról gondoskodjék, érezvén, hogy ha a színészet valahol kulturális s nemzeti czélnak szolgál, úgy e körülmény első sorban nálunk forog fön, a hol az alaki magyarosítás sem befejezett tény még, de annál kevésbé a szellemi és érzi. S mondhatom, ritka közgyűlési határozat fogadtatott még oly közelismerés- s helyesléssel, mint az, melylyel egy új városi színház építése mondatott ki s noha mindenki tudta, hogy egy elvi határozat még nem kész színház, mégis megnyugtató a tudat, hogy az új színház, ha tán nem csekély nehézséggel is, de szilárd elhatározással s egy kis áldozattal rövid idő mulva föl fog épülni. Hetek multak azonban a közgyűlési határozat hozatala óta, anélkül, hogy ennek valósítása érdekében csak egy lépés is tétetett volna, sőt e helyett az ügy egyes érdekeltek által oly irányba terelgetett, mely komoly aggodalommal tölt el mindenkit, ki az ügyet szívén viseli. Értjük a régi színházunk s vele összefüggő bérháznak a város által való megvételét. E terv realizálása, mely látszólag előnyösnek mutatkozhatik ugyan, az ügyre nézve ez csak képzelhető legszerencsétlenebb megoldás lenne. Megmondjuk miért. A város ugyanis annyi költséggel venne meg egy vén, korhadt épületet — melynek már egy köve, egy szegze sem jó — mint a mennyiért egy egészen új színház építhetne. A vételárhoz járul még aztán az átalakítás s új beruházás költsége s az eredményel még is csak ott állnánk, a hol eddig, azaz lenne egy szük, sem művészi, sem egészségügyi, sem tűzbiztonsági szempontból meg nem felelő ócska színházunk. A költség tehát meg van, de a czél azért még sem volna elérve. De beszéljenek a számok. A színház és bérház vételára 80,000 ft.; a nézőtér átalakítása, butorozása, parkettirozása, a plafon kijavítása, vízvezeték sat. 30,000 ft.; a színpad fölszerelése s vasfüggönyvel való ellátása legkevesebb 10,000 ft.; a bérház re-

noválása 10,000 ft.)* tehát összesen 130,000 ft. Mindez azonban csak hozzávetőleg van számítva, mert tudjuk mindnyájan, hogy ha egy régi, rozszant épületen javítani kezdünk, soha sem lehet azt tudni előre, hol van annak vége; s tekintve a házunk régi, csak termőköből épült falait, ki merne jót állani, hogy az egész épület össze nem dől, ha kiszedik a belső falakotmányt s leveszik róla a tetőt? S vajjon czélszerű dolog-e oly épület restaurálásába kezdeni, melynek előreláthatólag 1/10 része lesz ujja alakítandó s csak 9/10 része maradhatna meg.** De tegyük föl, hogy az átalakítás a fönt kitért összeggel keresztül vihető, vagy tán még ennél is kevesebb, kérdeznünk kell: el van-e akkor érve a czél, azaz elhárítva az akadály, mely miatt az utóbbi években jobb színházakat kénytelen volt városunkat mellőzni? Nagyobb lett-e a színház? Adhatunk-e benne a közönségnek olcsóbb helységeket? Hoz-e az ujonan átalakított színház már most annyi jövedelmet, mint amennyi egy — a mai igényeknek megfelelő színházról föntartására elégséges? Tűzbiztonság tekintetében megfelelő lesz-e? Azt hiszem, eziránt mindenki, ki színházunkat ismeri, tisztában van.

És mindezek után nem-e joggal kérdezhajtuk azt is: czélja-e a városnak, hogy a színház s a közönség rovására egy magánembernek érdekeit tartsa előbbrevalónak? Erre természetesen mindazok, kik e vételt protegják — ök tudják miért — azt fogják mondani, hogy nem magánember érdekei az irányadók, hanem azon körülmény, hogy nemcsak minél előbb legyen színésztünk, de az így befektetett pénz jövedelmét is hozzon, míg egy új színház semmi jövedelmet sem hozna. Ebben rejlik nézetünk szerint a veszély, mert ez okoskodás csak látszólag helyes. Vagy kulturális ügy a színészet, vagy nem; ha nem, akkor ne költsünk rá egy krajczárt sem, ha pedig igen, akkor még nem méltó a város közönségéhez, hogy 120 — 130 ezer frtot költsön s mégis 2 — 3 ezer forint

* A polgári s elemi leányiskolának ide való áthelyezéséről nem is szólnak, mert e terv oly monstruozus, hogy még foglalkozni vele is rosszul esik. Szerk.
 ** S mit szólnak majd hozzá a szomszédok? Szerk.

jövedelem miatt ejtse el a tulajdonképeni czélt, mit csak akkor érhetünk el, ha térben oly nagy színházat állítunk el, melyben a közönségnek olcsó helységeket biztosítva, mégis oly jövedelmet érthetünk el, melylyel elkenyveztetett mai műgényeknek egyedül megfelelő nagyobb szabású színházról fen is tartható. Nem és százszor nem! Egy oly tekintélyes város közönsége, mint a miénk, nem számíthat ily kicsinyes jövedelemmel, a mikor újra 50 vagy tán 100 évre is dönt egy nélkülözhetlen kultúrtyig sorsa fölött.

Nagyon is lehetséges, mert hisz egy új színház építése soha sem kerül annyira, mint a mennyit a jelenleginek megvételére — s átalakítására számítunk. Az aradi színház pl. — mely már fölösleges luxussal van kiállítva belekerült vagy 130 ezer frtba, a székesfehérvári 120 ezerbe a helylyel együtt, a nyitrai 60 ezerbe, a szombathelyi avagy 30 — 40 ezerbe; no de mindezek nem felelnek meg a mi viszonyainknak, hanem fölemlitem a fiuméit, mely dísz a városnak s minden tekintetben a mai kor kívánalmai szerint van építve s csak 80000 frtba került s így a mi színházunk sem kerülne többé mint 80 — 100 ezer frtba s ennek előteremtése nem lehetetlen, ha csak meg van hozzá az akarat.

Az első teendő azért az volna, hogy a helyre nézve, a hová az új színház építendő lenne, jöjjünk megállapodásra. Ilyen hely van több is, drágább, olcsóbb s egészen ingyen. Itt volna pl. a Nádasi-ház, hol a színház négy oldalról szabadon állana, ha ugyan az egykor hozzátartozott felső kis házakat ismét hozzá vesszük. Ennél olcsóbb az irgalmasok majláth-
 téri boltor közepe, a hol a színházat szintén szabadon lehetne elhelyezni. Itt van aztán a Scitovszki-tér, a kert utczában a gyermekkert melletti térség s végre a Majláth-térnek az irgalmas utca felé eső része, mely utóbbi minden este a legalkalmasabb volna.

Ha a hely iránt megállapodunk, következnek az építkezési tervre való pályázat hirdetése, melyben világosan körülírandó, mily teforgatva, berendezendő, s mily díszítési színházot óhajtunk. A berendezés és díszítés mineműségétől függ a színházak kisebb vagy nagyobb költsége; mert lehet péld. egy lépcsőföljáratot 1 — 2 ezer,

de lehet 10 — 20 ezer forintot is építeni s ugyan ez arány áll a butorra s belső díszítésre is, de ha a pályázati hirdetésben világosan kifejezzük óhajainkat, a szakértők bizonyára ezeknek megfelelő, de azért szebbnél-szebb terveket fognak bemutatni.

S most végre jön a fő, honnan vegyük az építkezésre való költséget. Első sorban is rendezzünk az építkezési alap megteremtésére úgy a városban mint a megyében gyűjtést s a hogy mi ismerjük a kedvező hangulatot, biztosra vehető, hogy ez uton 40 — 50 ezer frt okvetlenül befoly, mert e czélra minden ember tehetségéhez képest örömet meghozza áldozatát. Nem egy megyebelivel beszélünk ez ügyről, de eddig nem akadtunk olyanra, ki ki nem jelentette volna, hogy egy építendő magyar színházra, mely a megye és a város közös ügye, a megye minden intelligens embere a legszívesebben fog adakozni s csak azon csodálkoznak, hogy ily gyűjtés már régen meg nem kezdetett. S ez természetes is, mert hisz a megyebeliek ép úgy hivatják a magyar színészetet támogatni, mint a városiak s ha bejönnek a városba, csakúgy óhajtják a jó színházat, mint mi városiak.

A gyűjtés befejezése után még hiányzó összeget — 50 — 60 ezer forintot adja a város kölcsönképen, kamatokul számítva magának azt a 4000 frtot, mit eddig évenként a színház és zene föntartására fordított, a tőke visszafizetésére pedig fölvesz az évi költségvetésbe bizonyos összeget, miáltal a tehernek egy részét utódaink is segítenék viselni. Ez — azt hisszük — nem oly rendkívüli áldozat, mit oly nagy fontosságu kulturális czélra meg ne hozhatnánk s mi okot képezhetne arra, hogy az ügyet eljéjve oly tervet fogadjunk el, melyért köszönetet senki sem mondana.

Ezek után újra kérve-kérjük a köztörvényhatóság, hogy a város jól fölfogott érdekében utasítsa el az eleibe hozandó színház vételi tervet, s ragaszkodjék hozott határozatához, minél előbb egy új városi színházat létesíteni, mely nemcsak a fölszaporított városi lakosok számának, azok anyagi érdekeinek, de egyébben is a kor kívánalmainak s Pécs városa méltóságának megfelelő.

TÁRZA.

A salon gyilkos képe.

Megnyitás előtti napon volt. A magas boltives ablakokon fagyos napsgár szűrődött át, megvilágítva a szorgalmas rendezők, a keblösök munkások s az izgatott kiállítók csoportjait.

Vendégek már csak gyéren voltak; egy pár objektív kritikus, egy-két festő subjektív csaladtargya s néhány gazdag mezeus s pár föuri divathős, kiknek ilyen alkalommal elég megjelenni.
 Amde be kellett e kevésbé érdekelteknek is vallaniok, hogy az ösi salon az idén pompásan sikerült. A legkitűnőbb festők is fényesen képviseltették magukat s a belépőt idylli szépségű tájak, szellemes genrek, mythologiai bűbajos nymphák billenselték a még néhány nap előtt riddeg falakhoz.
 A rendezők már oszladoztak. A titkár még egy kis igazítást tett s ő is menni készült.
 Egy magas létra állott a harmadik terem közepén a villamos lámpák igazgatása czéljából s e létrához támaszkodva, látnak meg egy fiatal embert. Keresu termető, beteges halványosság festi be arczát. Fejét hátravetve mozdulatlanul bámul a levegőbe, s csak a titkár megszólítása — jó éjt uram, a főajtó kulcsát majd adja át a portásnak — riasztotta fölmerengéséből.

— Jó éjt — válaszolt — kuszált fekete hajfürtjeit egyengetve, s visszaesett apathiájába.

Szeméi előtt föltűntek a régi idők küzködésai s stipendiumos napok nélkül lözése, a szorgos tanulással töltött egyetem évek s a hosszas nevelőködés hét szőke, aranyos kis fiu mellett... Bódognak hívták a kisebbiket, az ő alig 4 éves kedvencezét... s kinos sőháj szállt el kebléből... Az anyára gondolt, az előkelő kaezér asszonyra, aki játékszerűt e szerény ifju romlatlan kedélyt választá.

S az alvajáró, lassú révedező mozdulatával lépett mintegy delejes varázs hatása alatt Wethoff grófnő életnagyságu renek portrajtja elé. Zokogva rogyott tédre a kiállított kép előtt, s midőn a nagy kék szemek a hold reszketeg fényében úszva, hidegen, kérdőleg tekintének le reá — lázasan csókolva meg a pizci lakkeszmat s fuldokolva kérde a széptől... ha nem szeretted: mért hitgettél, ha szeretted: mért kinezted? Miért szarítad föl könnyeimet bíbor-ajkaidal, mért mérgezted meg véremet égő csókjaidal?
 — S most, midőn szöktem előled, midőn kerüllek, mért üldözsz, mért téssz boldogtalanná?
 Ki hozott téged ide?
 A szép nő márványaraczán diabolikus ironia ezikrázott végig.
 — Nem elég neked koldus, hogy csak futólag is szerettelek, a porból emelték föl művészt. Nem elég neked hogy

egy esztendeig néked szentelém özvegy-ségem fátyolának titkát?

— Istenemre úgy van. — válaszolt az ifju fölgorva... nem ígértél semmit, s adál bökézetűn, művészé téttel, a porból emeltél föl, a koldusok közül, hogy szegényebbé tégy a legszegényebb koldusnál, mert elvetted az ember legszebb kincsét tölem... szívemet...
 A szép nő márványaraczán diabolikus ironia ezikrázott... azután a képet elfölte egy kis füstfeleg, megreszketett egy durranás és... forró piros permeteg hullott rája

Fekete lözsi.

A lutrizás.

Az országos költségvetésnek nevezetes tételét képezi a kis lettő jövedelme. Milliókra rug a nyereség, a mely a szegény emberek garasából halmazódik össze. Néptünk minden rétegében terjed a játék, a lutrizás szenvedélye, versenyezve az iszákosság bűnével.
 Elvonja a szegény ember szájától a falatot, a nő éhezeti gyermekeit és a terno reményében a gyűjtőbe viszi fillereit. Akad szédelőg, aki nyereség-számokat ígér. A rendőrség hasztalan üldözi őket, titokban tovább folytatják galád, népbolondító működéseiket és ezer ezer ember hívőre akadnak, ezer meg ezer ember fizeti meg a matematikusnak a számokat, melyeket biztosan ki fognak húzni. — Beszéltek, irtak már sokat a kis lutri ellen, de hiába való volt az erőlködés.

Nálunk nem vész el a lutri, ami népünk nem szoktatják le a játékról, az intő beszéd nem fog rajta, irányítsuk tehát figyelmét oly sorsjátékokra, melyek jótékony, idős, hasznos czélra törekzenek, melyek a befolyt pénzt megint csak a nép javára fordítják és melyek nem oly erőkes-nyomorítottok, mint a milyen a kis lutri.

Tekintsünk csak a külföldre, nézzük akár Bécs városát. Folyton folyvást szaporodnak a kis jótékony sorsjátékok, majd egyes egyletek, majd más közhasznu dolgok czéljaiból.

De aztán gomba-módra keletkezik a szédelőg, eget földet igérő vállalat is. Előzőnk még hazánkat is, nyakunkra küldik ügyneiket, vagy mindjárt a sorsjegyet. Valljuk be, hogy az intelligensabb osztály is legnagyobb részt megtartja a papirokat, megfizeti és óriási összegek vándorolnak ki e réven külföldre.

Ez bizonyára nem egyeztethető össze nemzetgazdasági érdekeinkkel, nem a hazafisággal.

Az állam nem tesz sokat az ellen, türi, hogy az ország vagyona kivándoroljon idegen országba.
 A bazillika-sorsjegyek elég kedvező terv szerint nyújtják a nyeresémenyreményét, a vöröskereszt sorsjátéka is elfogadható, de néptünknek a tíz forintnyi költség sok és az aránylag drága sorsjegyeket még a középosztály nagy része sem vásárolja.

Hol találunk tehát megfelelő érték-papirokat? Alig ismerünk mást, mint a lótenyésztés emelésére alakult társaság „Kinesem”-sorsjegyeit.

De hát azt tapasztaljuk, hogy ezeket meg a külföldön vásárolják össze. Természetesen az élelmes idegenek hamar fölfogják a sorsolás előnyeit, szívesen vesznek a sorsjegyeket és elviszik a nyeresémenyt is.

Nálunk kisebb mértékben pártolják a vállalatot, pedig saját kárunkra.

A társulat ezimében is kifejezve látjuk a czélt, mely nemessége mellett gazdaságunk egyik fő mozzanatának emelkedését foglalja magában.

A sorsolás által befolyt pénzt megint csak lótenyésztési czélokra fordítják.

Gazdáink a legnagyobb örömmel tekinthetik ezt a körülményt és bizonyára törekvés pártolást és támogatást érdemel, kivált ha szemelött tartjuk, hogy a forintos sorsjegy mily sanceokat nyújt.

Fordítsuk azért néptünk gazdáink figyelmét a sorsjegyekre, illetőleg a hazai sorsjegyek vásárlására.
 Kivánjuk, hogy az olyan hazafias ezülsorsjáték, mint a milyen a „Kinesem” is a többek közt, sürribben keletkezzék, mert az ilyen sorsjátékok hivata vannak arra, hogy néptünk figyelmét a káros kis lutritól elvonja, hazafiasabb gondolkozásra és működésre terelje.

Tél kezdetén.

A fővárosi napi sajtóban egyre-másra látnak napvilágot a munkásnép nyomorúságáról szóló cikkek, melyekben kiáltó színekkel van ecetelve a hajléktalanok kínos létértelem, midőn a szegény munkás napi küzdelmeiben kifáradva, még fedél alá sem menekülhet, hanem a bizós cloakká meleg iszapjában fettegve — állatát aljasítják le az embert. Csudálkozunk-e akkor, hogy a járványos betegségek oly nagy mérvben léptek föl a paloták békésül megvárosában? Hogy a cholera után a hagymáz, azután pedig a himlő szedi áldozatait és a jó Eg tudja, hol lesz ennek vége!

A fény mellett rendszeren ott van az árnyék is és ne kutasunk most az árnyalok forrásait, elég az hozzá, hogy meg vannak. Nagy és világábrósok rendez sorsa, hogy ott a tőkék összehalmozódása, valamint a proletariátus is szeret ott lebzselni, ahol könnyű szerrel lehet elősködni. Nem szökött át a becületlen munkáskör, ki akar dolgozni, hanem arról a nagyobb részről, a melyik egyáltalán munka nélkül kíván megélni, számítva a vakeset- és az emberek könyörtelenségére.

Legtöbbjében ilyen szerencsétleneknek, kik nyáron bármely bokorban meghúzták magukat és most a zordobb idő beálltával a kiltettek iszapjában pihenik ki veszedelmes napi fáradságukat. Vagy ninesenek-e napirenden a megtámadások a főváros utcáin? Az ilyen elem fekély a társadalom testén, ezt nem gyógyítani, ezt kivágni kell.

A hatóságok feladata még a legmészesebben intézkedésekkel is az a fajta néptől a főváros megszabadítani. A másik és kisebb része a szerencsétleneknek józan, munkaszerető emberek, kiket vagy munkahelyi, vagy a hatósági tisztviselő a lakás-üresítéséért dobott ki a társadalom az iszap fertőjéből, kik megérdemlik a társadalom könyörtelenségét és amint nagyobb lapjaink kezdeményezték: annyira-mennyire segít is rajtuk a társadalom.

De ha meggondoljuk, ez a mód nem gyökeres orvoslása a bajnak, ez csak elodázása a később bekövetkezendő katasztrófának. Vagy nem a hajladó az ily vég kép elkeresett ember minden zavargása, hisz már többször föltűtötte fejét nálunk is a szocializmus hidrája, szerencse, hogy még jó talajra nem talált.

Meg van minálunk a munkás és a hajladóság, különösen midőn élte sorja nem megy úgy, mint a karikacsapás, egész ohajtása szerint: beállít a fővárosba, hol hite szerint aranybányát fog találni és csak azután győződik meg, hogy üres képzeldés volt az ő hite, biz' ott megfeszített erővel kell dolgozania, hogy el ne kapja előle a kőzetet más, aki éllembesebb és munkabíróbb. Igen természetes, hogy nagyon sok még munkát sem kap. Meg kellene győzni a munkásnépet a fővárosba való tördülés káros voltáról; hisz ha valamely gyárnak, vagy vállalatnak munkáskézre van szüksége, elküldi az saját embereit ilyenek szerzésére, — és ha ily fölszólítva megy aztán a fővárosba, akkor bizonyára nem fog ama szerencsétlenek sorára jutni.

A községek előjárói, a nép barátai: a lelkesek volnának első sorban hivatalos néppel ezt megértetni; mert a mai időben, midőn a verseny előli a gyengébbeket, csak erősekkéltetik, edzett és tapasztalt munkások képeket megélni egy világ-város zajában és hajszejában.

Ezek mellett van még aztán egy rakás szellemi proletár a fővárosban, no meg jó nagy száma a szemérmes nyomorultaknak, kik eltakarják a saját sebet, türelmesen szenvedik a nyomort; mert bennünk van a pesti-láz, csak azon légkörben érzik jól magukat, mely nem a szülőföldjüké, ez egy speciális betegség és a világért sem válnának meg kedves Budapestjüktől az abban szenvedők. A sok fiesur-urfi, meg dandy, kiket szállók a legjobb tanácsokkal eleresztettek el hogy tanuljanak valamit; de a helyett idejüket hivaalkodás és télenességben töltik, — természetesen a vége ennek is kitzűdés a nyomor hullámaival; ezekre illeik találon a költő szavai:

„Ah ha tudnák mily nyomorban élek,
Megrepedne szive szegényeknek!”
Ballier Sándor.

Néhány szó az athlétaiklubok fontosságáról.

Ha egyéni természetünk működésére, minden irányban kiterjesztjük figyelmünket, azt fogjuk találni, hogy az ember, mint legnagyobb mértékben önmagára utalt lény, mint eszmék és művek megvalósításának egyedüli eszköze, legnagyobb szükségét érzi a társulásnak. Mert nyilvánvaló, hogy eszméket értékek magaslátára csak önszerzővel emelhetünk s oda emelni egyéni önszerzővel parancsolja.

A dolgok melyébe hatolva okvetlenül benső meggyőződésünk szülte azon kérdések legeszeimiek előtt, vajjon fönnállhat-e a társadalom intézmények nélkül is? Erre azonban eléggé tisztá választ ad a tapasztalás, mely igazolja, hogy az ember önmagának elégtelen, tehát szüksége van oly intézményekre, melyek segítségével érdekeit kielégítheti, tapasztalatait bővíthesse, néze tette, ismereteit a közelet terére szállítsa, ekként a nemzeti haladás nehéz, de hálás munkájában része legyen. S ha ez irányos működés által hasznát hajtottuk, ne érjük be az önmegelégedés egyszerű érzetét szí-

Törvényszéki csarnok.

A pécsi kir. törvényszék büntető osztályánál 1886. november 29. december 1-ig tartandó nyilvános ülésekben előadandó ügyeknek. November 27-én. Sáfány József Varga Mátyás elleni pere a fogantatott zárlat által fölmerült költségek iránt. November 29-án Almásy Alexa ellen szándékos emberölés miatt. December 1-én. Szekeres Péter és Bali József ellen hatóság elleni erőszak miatt. Boros János ellen magán okirat-hamisítás miatt. Csapó János ellen lopás miatt. December 3-án Asganyin Mladen ellen szándékos emberölés miatt. December 4-én Csimzár Gyula ellen szándékos emberölés miatt. Kovács András ellen halált okozó súlyos testi sértés miatt.

Különlétek.

— **A hivatalos lapból.** A pécsi törvényszék elnöke Wiener Ferencz budapesti kir. törvényszéki díjas joggyakornok hasonmíóségben a vezetése alatti kir. törvényszékhez nevezte ki.

— **Papszentelés.** A megyés püspök tegnap reggeli nyolcz órakor Csizmadia Alajos szerepelt áldozárra szentelte föl házi kápolnájában.

— **Kalotaszegi munkák Pécsen.** A múlt évi Budapesten tartott országos kiállításon általános nagy föltűnést keltettek a házi iparcsarnokban elhelyezett kalotaszegi munkák u. m. asztalkendők, türtükzők, függönyök, asztal és ágyterítők stb. A helyszínen igen sokat adtak el, megrendelés is sok tetetett. Klótid főherczegnő, József főherczeg neje különösen megkedvelte a tárgyakat s a közeli napokban is többrendbeli hozatott magának. A kiváló érdekfeszítő tanulének tudjuk be azt is részről, hogy Gyarmathy Zsigánéknak, ki ezen kalotaszegi munkák elárutásának, terjesztésének az élén áll, megküldötte arczképét. Holdházy apát, ki az arczképét készítette, tudatta Gyarmathyval, hogy ily kitüntetésben eddigél senki sem részesült. Ezen kalotaszegi munkák s így a hazai ipar terjesztésére nálunk is akadt egy derék vállalkozó, még pedig V e c s e y István távra főnök neje nék személyében, ki mindekit szívesen lát, akár e munkák vásárlása, akár csak megzemlése végett kéréslik át. Már eddig is sokan vásároltak, mit nem is esodalunk, mert az izléses finomnak készített munkák megérdemlik, hogy minél szélesebb körben terjedjenek. A vásárlók még egyrészt magyar ipar szép termékeinek birtokában lesznek, másrészt sok szegény családnak a megélhetést adják meg.

— **Jogász-bál.** A jogakadémiai ifjúság, a mint az előző években, úgy az idén is fog rendezni bált. Az idén balekoltál Egrý Dezső választották meg. A rendezőség, értesülésként szerint, csütörtökön délután alakult meg.

— **Thea-estély.** A pécsi nőegylet saját pénztára javára f. é. november hó 27-én azaz ma szombaton az egyleti helységben Jónás János népzenező zenekarának közreműködése mellett tánczest egybekötött thea-estélyt rendez. Izzetes és jó étel, italokról mérsékelt árak mellett az egylet részéről gondoskodva van. Be lépti-díj személyenkint 1 frt — Kezdeté est 8 órakor.

— **Esti előadások.** Szombaton este fél kilenczór kezdette Mutschbacher Viktor dr. jogtanár a kereskedő ifjak egy sülletének diszertében a kereskedelmi jogból előadásait. Ismert szakavatottságával magvas és világos nyelven fejtegette az alapfogalmakat, a tanuságos szép előadást a hallgatóság nagy tetszéssel fogadta — Csütörtökön este L o n c s á r József dr. jogakadémiai tanár folytatva a mulkóri tárgyat, miként nyilvánulnak a közgazdaságtan örök és változatlan törvényei a gyakorlati életben, másfél órán át gyönyörködtette mulattatta a miudvégű derült kedélyhangulatban tartott hallgatóságot, mely a termet zsutolásig megtöltötte, köztük már nök is vettek részt. Elénk éljenés és taps jutalmazta a rokonszenves előadó rendkívüli élvezetes előadását. — Megemlítiük még, hogy Tauszig A. kereskedő, mint egyleti elnök, és a derék váiasztmány élén a titkárral az első széksorokban foglalnak helyt és a pontos megjelenésben buzdító példával járnak elő a tagoknak, mi az egylet által kitűzött önművelődési cél elérésének zálogát rejti már eleve is magában.

— **Uj plébános.** Az egyetemi alapítványi javak kegyuraságát gyakorló vallás és közoktatásügyi miniszter Halvax József, német-keéri adminisztrator s paks-kerületi függetlenségi párti országgyűlési képviselőt, német-keéri plébánossá nevezte ki. Érdekesnek találjuk megjegyezni, hogy Halvax bár három éven át adminisztratoroskodott Német-Keéren, sőt a miniszter függetlenségi pártállása miatt mindekkoraig véglegesen plébánosnak kinevezni vonakodott, most, midőn ez kényvényt a megüresedett dús javadalmazásu magocsi alapítványi plébániára a közelmúltban benyújtja, a huszonkét éves áldozárt, a legidősebb alapítványi kaplánt, még a magocsi plébánia betöltése előtt, a szerény Német-Keérről — melyet ezuttal már nem is kért — elgöti ki.

— **A közegészség állapota.** Városunkban a közegészség állapota a jelenben legkevésbé sines kedvező körülmények között. Különösen gyermekek vannak nagy számban megbetegedve, leginkább a ká-kanyar út ki rajtok. A budai kiltváros két népiskolájának első és második osztályában uralkodott a kór legnagyobb mértékben s ezokból négy héten nem is voltak tanítások.

— **Országos vásár.** A lefolyt héten tartott meg városunkban a Katalin-ör-

szágos vásár a szigeti kiltváros vásárpia-czán. A vásár első napjának kedvezett az idő s így az meglehetősen sikerült, a második nap forgalmát azonban elmosta az eső. Lovak, szarvasmarhák és sertések szép mennyiségben voltak; az ár közepes. Az iparosok általában nem nagy üzletet csináltak.

— **Főigazgatói látogatás.** Mészáros Nándor Pécs-tankerületi főigazgató az elő-irt szabályoknak megfelelőleg a hét folyamán a pécsi gimnáziumban az egyes osztályok tanulóinak előmenetelét véte vizsgálat alá.

— **Betörés.** A téli hosszú éjszakák legalkalmasabbak a tolvajok gaz cselekedeteinek végrehajtására. A hét folyamán városunkban meg is próbálkoztak a tolvajok és reájok nézve elég jól sikerült a próba. A kaposvári utezában lévő Langer vendéglős lakásába törtek be. Az esetről a következő értesülést nyertük. Szerdán virradóra arra ébredt Langer vendéglős a nejevel, hogy az első utezai-szobába betörték az ottlévő értékesebb holmit az utolsó szalig elvittek. A tettesek a me-csekalji szőlőkön keresztül az udvarba hatoltak, innen a folyósóra s a szoba folyósóra nyíló ablakát benyomva, behatoltak a szobába s összeszedve a felér-neműt, ágybél stb. az utezai ablakon kiadták s kocsióra téve elrobogtak. Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy a mellék szobában aludt a tulajdonos.

— **Dr. Tolnai Vilmos** előnyösen ismert tolnamegyei orvos városunkban telepedett le. A fiatal orvos tudós ügyességgel, kiváló tehetséggel s nagy szerencsével gyógyítja a szembajkát és mint ilyen speciálista már Tolnamegyében is nagy föltűnést keltett sikeres műtéteivel. Többek között a „Tolnamegyei Közlöny“ ezeket írja egyik számában: „Szürkehalog operáció Högyészben. A kiltűnően képzett fiatal orvos, dr. Tolnai Vilmos, az összes gyógytudományok tudora, többi operációk között a vidéken a maga nemében páratlan mű-tétet végzett folyó hó 6-án. Nevezett napon egy 55 éves asszonynak és egy 52 éves embernek adta vissza szemévilágát. Mindkét beteg négy év óta szürkehalogban szenvedett, a mi őket teljesen megfosztotta a látásától. A szegény világta-lank a fiatal és jó lírben álló orvoshoz folyamodtak segítségért, ki nagyszerű operációja folytán a világta-lankok vissza-adta látási képességüket. A szegény öregek öröme leirhatatlan volt az első látási próbánál. A betegek 10-12 napi megfigyelés és nyugalom után haza (Muesi községbé) mehettek és folytatják a már négy éve abba hagyott munkájukat. Adjon az Isten még számos ily orvost a vidékieknek s így betegieknék nem kell most már, mint ezéltől, minduntalan Budapestre zarándokolni.“ A derék fiatal orvostudort örömmel üdvözöljük!

— **Halalozás.** Osz. Schweitzer Józsefné szül. Lammer Mária f. hó 20-án szenderült jobblétre élte nek 58-ik évében. A boldogult hült tetemei 22-én tetettek örök nyugalomra. — Vlasisits György hosszas szenvedés után, élte nek 29-ik évében, f. hó november 23-án hunyt el s tetemei 24-én tetettek a sírba. — Béke hamvaikra!

— **Atléta-klub.** Az alakulóban lévő atléta-klub a héten tárgyalta alapszabálytervezetét, melyet kisebb módosítások után meg is állapítottak, végleg azonban a vasárnap délutáni három órára a megyeház közgyűlési termébe összehívott értekezlet fog fölőtte határozni. Az elre való egyesület fejlődése elég gyors, kivanatos, hogy a mutatóköz ambíció tartós is legyen.

— **A pécsi dalárda** a mai napra határozott alapsz. dalestélyét a jétékony nő-egylet tea-estélye miatt jövő hó 8-dikára halasztotta. Nagyon helyes. Nem tudjuk, vajjon a nőegylet lett volna-e ily előző-kény a dalárda irányában?

— **Az első gázmotor Pécsen.** A budapesti 1885. évi országos kiállításon volt alkalma közönségünknek az első magyar gázmotorokat megtekintetni. Ezen gázgép, a mely a világító gáz és levegő vegyü-lékének robbanó erejét mechanikai uton alakítja hajtó erőre, az újkor találmánya, a mely 1—2 évtized óta mindinkább tért foglal, s ezen gépek ma már annyira elterjedtek, hogy számuk csupán Európában 20—30,000-re tehető. — Hazánkban ezen gépeket kezdetben és még ma is kizárólag Gutjahr és Müller urak hirnoves gépgyára készíti, s ebből származik a helybeli városi győgszertárban néhány nap előtt a nevezett gyár mérnöke által föllállított gázgép is, melynek esinos és tetszetős alakja, zajtalan és szabályos járása mindenkre a legkellemesebb benyomást teszi. Ilyen gázgép az említett gyárban a legkisebbtől a legnagyobbig és pedig 1/2 lóerőtől 50 ló-erőig gyártanak s mindazon esetekben, a hol ezéltől emberi erő alkalmaztatott, mint olecsobbak és megbízhatóbbak a legmelegebben ajánlhatók.

— **A pécsi szőlősgazdák egyesülete** f. hó 21-dikén tartá évi rendez közzgyűlé-sét. Az egyesület évi munkássága és a szőlőtelepről szóló jelentések helyesléssel vétettek tudomásul. Sillay József, volt egy-leti elnöknek buzgó tevékenységéért köz-szönet szavazatot. Következett a tiszt-újítás. Sillay József indítványára előöknek egyhangulag Bánffy Simon kir. tanácsos választván meg, a megválasztásról küld-öttség által értesítették. Később a küld-öttség vezetése alatt az ujonnan választ-ott elnök megjelenve, zajos „éljen-“nel

fogadtatott. Elfoglalván elnöki széket, me-leg hangon és teljesen átérezve fejtegette az egylet célját, mit elérni tüz ki földal-tal. Megválasztattak még: alelnöknek: Németh József ügyvéd; pénztárnosnak: Ruvald Alajos Választmányi tagok a köv-telezők lettek: Aidingy János, Bogyai Pongrácz, Bóhm C. Bódog, Bubreg Antal, Dámpf Károly, Egrý József, Erelh János, Garabaris Béla, Haksch Emil, Horváth Antal ügyvéd, Horváth Géza, Karay Nándor, Kerese Kálmán, Lukries István, Mendlik Agoston, Pileh Antal, Schapinger Joachim, Sillay József, dr. Szeredy József és Weidinger Ferencz. A pénztárnok ki-mutatásából kiltutt, miszerint az egyesület-nek 320 frt 19 kr. vagyona van kész-pénzben.

— **Tanítói tanácskozmány.** A „németi-ei egyházkerület“ ez évi tanácskozmányát folyó hó 18-án tartá meg Bodonyban. 10 órakor az egybegyűlt egyházi és világi tanferfiak a templomba mentek, hol innen pélyes isteni tisztelettel egybekapcsolt „Veni sancte“ tartottat. Isteni tisztelet után az iskolaterembe vonultak, hol előök esperes-plébános Babócsay Pál szívelvően üdvözölte a jelenvöletket. „Az iskolai feyelem és annak eszközeiről“ tartott kiltűnő megnyitó beszédét, a tanácskozmány fe-lszült figyelemmel hallgatta, és jegyző-könyvben való megörökítését kérelmezte. A mult üléss jegyzőkönyvének fölolvása alkalmával előök megemlékeztek egyik volt tagtársuk: Bertalan János bodonyi k-tanító elhunytáról mondván: „Az örök világosság fényeskedjék neki! — Es be-mutatja a kerület új tagját: Szuszics Kálmán bodonyi k-tanító. — Következett: Pénz- és könyvtárnoki jelentés. Egy né-külöztellen könyvtári-széknyer beszerzé-sére adoztak: Babócsay P. 5 frt, Szaun-ter A. 2 frt és Sznopek I. 1 frtot. A nemes szívű adományozóknak a tanács-kozmány — mint a kiknek áldozatkész-ségből létesült ezéltől 5 évvel könyvtár-unk, minthogy Babócsay P. 50 frtbel álló tőkével, és Szaun-ter A. 70 drb érte-kes könyv adományozásával alapították meg a németi-i esperesi kerület kath. néptanítónak könyvtárát — jegyzőkönyvi-leg hálás köszönetet szavazott. — Érde-kes s tanuságos fölolvást tartottak: Szuszics Kálmán bodonyi tanító: „A föld-rajz tanításáról“, mely helyve módszertani föllogással készült. Horváth Károly németi tanító: „A növevételről“ olvasta föl jeles dolgozatát, melyért díesréret nyert. Józsa János pellérdi tanító, az osztatlan népis-kolok számára írt „Első olv.-és Tan-könyv“-böl: „Tenger“ című olvasmány gyakorlati kezelését adta elő, ami igen sikerült. — Tóth János garéi tanító, a Budapestben megjelenő s a tanítók érde-keit fölkaroló: „Tanítóbarát“-ot a kartárs-ak figyelem — anyagi és szellemi párt-fogásába ajánlotta. — Szaun-ter Antal gör-öcsényi plébános ezuttal is fényes jelet adta: a tanügy, valamint annak szerény napszámosai iránti lelkesültségének. — Elnök, a Szt.-István-Társulat által kiadott, Mócsy Antal, Petrovics József és Schulz Imre tanítóképző-tanórok által szerkesz-tett: „Olvasó-és Tankönyvek“ et az isko-lába bevezetni ajánlotta. — Még több igen érdekes indítvány elintézésre után, a gyűlés 1 1/2 órakor bezárott. Ezuttal Bab-ócsay P. szives vendégszerető asztalához lltve le, — a kedélyes társaság délutáni 4 óra után osslott szét.

— **Hülsen hivatalnok.** Barla Gyula, mohácsi dunagőzhajózási hivatalnok Bruck és fia bujai czeztől fiz drb üres hordó rendelven, ezek a bajai állomáson 145 frt utánvéttel az ő nevére föladattak s el is küldettek. A hordók Mohácsra érkezvén, Barla hivatalos állását fölhasználva, a hordókat elvitette, an-ikül, hogy az utánvét-lezett 145 forintot befizette volna. Sőt a hordókat tovább eladta s a vételárból sem fedezte a 145 frtot. Bruck és fia czezt lát-va, hogy pénzét nem kapja, az esetet föl-jelentette a forgalmi igazgatóságnak, mely a hiltlen hivatalnok ellen nemcsak feyelmi eljárásat indított, hanem egyuttal utasította az ügynökséget a büntöljelenést megte-le-re; mi megtörténvén, a büntvizsgálat el-rendellett.

— **Gyujtogatás és öngyilkosság.** Kolompár János (csüfnéven Toso) versendi cigány é hó 18-án este 9 órakor Kovács András versendi cigányának szalmatűs házát boszúból fölgyújtotta. A házbeliek a gyujtogatás idejeokan észrevették s a tűzet elfojtították. A fölismert tettes azonban megugrott és csak másnap találták meg holttestét egy kutban, melybe a büntetés-től való félelem miatt magát beleöltte.

— **Jókaine Laborfalvi Róza** meghalt és vele a legkisebb és legemesebb művészi ihlet aludt ki örökre. A vesztéseget, mely a nagy művésznő és kiltűnő hitves halála-val az országot érte, legjobban kifejezi az a gyászjelentés, melyet a nemzeti színház adott ki: „Jókaine Laborfalvi Róza a nemzeti színház nyugalmazott tagja, a magyar színművészet egyik megalkotója, a nemzeti színháznak megújítása óta 30 éven át legerősebb, legfénylőbb oszlopa, az egész ország műszerető közönségének méltó búszége nines többé. Alig 3 éve, hogy a nemzeti színház csarnokaiba dult a közönség még egyszer gyönyörködni az ő nemes Volunnájában, ma e csarnok falai a római matróknak és a magyar hő-nök méltóságos alakjának kiltűt porzéze-ire merednek: a lélek, mely hazai törté-netünk anyai kiváló asszonyát megeleve-ltette, mely a leányi, hitvesi, anyai ér-

Hirdetések.

A ki kétségben van a felett,

hogy a hirdetőket feltehetőleg közlők közül melyiket használja kedveseire, az irjon egy levelezőlapot Richter kiadó-intézetnek Lászlócsa s. k. a. "Betegbarát" című újságot. E könyveszekre nemcsak a legjobbaknak bizonyult hűziszerek vannak készletben, hanem a legújabbak is.

betegségekről szóló jelentések
is olvashatók. E jelentések mutatják, hogy igen sok esetben egy egyszerű háziser is elegendő arra, hogy meg a legsúlyosabb győgyíthatatlan betegség is szerencsésen elhárítsa. Ha a betegnek a megfelelő gyógyszer rendelkezésére áll, akkor még súlyos baj esetén is gyógyulás várható, s ez okból egyik betegnek sem kellene a "Betegbarát" megrendelését elmulasztani. E figyelemre méltó könyvecskék segítségével sokkal könnyebben választhatja meg a szükséges gyógyszert. A riport megküldése a megrendelőnek költsége nem kerül.

Árverési hirdetmény.

Közírt tétetik, miként a pécsi kir. törvényszék 12349/1886. sz. végzése szerint Mautner Ferencz felperessége mellett Gajer Henrik és neje elleni végrehajtási ügyben 398 ft tőke és jár. fedezésére a zsibriki 78. sz. tjkvben 728. hsz. sz. a felvett szőlő és préházra 510 ft becsár mellett; úgy a zsibriki 79. sz. tjkvben 730. hsz. sz. a felvett birtokra 738 ft becsárban a bírói árverés elrendeltetett és annak megtartására 1886. évi december hó 20-ik napján d. e. 10 órakor Zsibrik községváros k. titkizetett. — Árverezni kívánó köteles 51 ft és 73 ft 80 kr. bánatpénzt letenni és a vételért 3 részletben 90 nap alatt lefizetni.

Bonyhády Géza,

445. sz. (1—1) ügyvéd.
2939. szám.
1886. tk.

Árverési hirdetmény.

A siklósi kir. jbróság mint teletkényvi hatóság közírt teszi, hogy Plainer Lajos siklósi lakos végrehajtatonak Szabó Károly ut-falusi lakos végrehajtati szenedő elleni 15 ft tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtasi ügyében a siklósi kir. járásbírósg területén levő, a siklósi községben fekvő, a siklósi 375. sz. tjkvben felvett 545. hsz. sz. a. 549. sz. ház és belsőre 1602 ft kikialtási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1887. évi január hó 28-ik napján délelőtt 10 órakor a tkvi hatóság hiv. helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladati fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 160 forint 20 krt készpénzben, vagy az 1881. évi 60. t. cz. 42. §-ban jelzett árfoylammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikialtált kezezh letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál felőleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Siklóson, 1886. évi szept. hó 18. napján. A kir. jbróság mint teletkényvi hatóság.

Vissy Pál,

452. (1—1) kir. aljbróság.
2782. és 2787. sz.
1886.

Árverési hirdetmény.

A siklósi kir. járásbírósg mint teletkényvi hatóság közírt teszi, hogy Kulmer János és társa Kisharsányi végrehajtatonak Mikola Ferencz nék kisharsányi lakos végrehajtati szenedő elleni 100 ft tőkekövetelés iránti végrehajtasi ügyében a kir. járásbírósg területén levő Kis-Harsány községben fekvő a kis-harsányi 791. sz. tjkvben felvett 40. hsz. 35. sz. ház, udvar és kertre 489 ft, a 2554. hsz. sz. szőlőre 420 ft ezennel megállapított kikialtási árban az árverés elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1887. évi február hó 2-ik napján délelőtt 10 órakor Kis Harsány község házálan megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladati fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 48 ft 90 krt és 42 ftr készpénzben vagy az 1881. 90. t. cz. 42. §-ában jelzett árfoylammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikialtált kezezh letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Siklóson 1886. évi szept. hó 18. napján. A kir. jbróság mint teletkényvi hatóság.

Visy Pál,

451. (1—1) kir. aljbróság.

ből, hát Keeskemét, N.-Kőrös stb.? 1884. aug.-szept. havi, Gyümölcsészeti és konyhaterületi füzetek "ben. Par adat egy gyümölcsösöről" ezim alatt, kimutatott egy öreg, söt már fiatalított agy gyümölcsfa jövedelmét, 10 évi átlag után számítva 32 liter alma esik egy évre 1 ft 50 kr. jövedellel, de egy kat. hold a szénaterméslel együtt évenként átlag tisztajövedelmét hoz 56 ft 60 krt (a kiadást leszámítva), akkor mikor csak 27 elaggott fa van egy kat. holdon.

Ha összesen 100 alma, körte, cseresznyefát veszünk föl egy kat. holdra, akkor a 10 éves átlag szerint a fűtérrel együtt tisztajövedelem: 83 ft 88 kr.

Tudok esetet, hol 1 darab körtefa 200, söt 300 ftrót jövedelmezett 15 év alatt, tehát circa 30 éves koráig.

Végül, hogy mi mindent tehetünk a gyümölcséslel, s minő módokat vannak erre azon esetben, ha már 20—30 év mulva annyi gyümölcsünk lesz, hogy a külföld gyümölcsét kizárni képesek legyünk: olvassuk el Semler Henrik „A gyümölcsértékesítési és gyümölcsérmelés emelése" című munkáját, Budapest, 1885.

E kis munka, szives olvasóm, megtanít, hogy hogyan lehet 1 ftrból 10 ftrót csinálni, kellemes és szép, nemes foglalkozás által.

Olvasásokat figyelemmel!

Gabona-árjegyzék.

Pécs sz. kir. városában 1886. évi nov. hó 20-án tartott heti vásárról.

Buza) jó	8 ft 20
) közepes	8 — 10
) legalábbvaló	8 —
Kétszeres) jó	6 — 40
) közepes	6 — 20
) legalábbvaló	6 — 20
Róza) közepes	6 —
) legalábbvaló	6 —
Árpa) közepes	5 — 90
) legalábbvaló	5 — 80
Zab) jó	6 — 10
) közepes	6 —
) legalábbvaló	5 — 50
Kukoricza) közepes	5 — 30
) legalábbvaló	3 — 10
Széna) jó	3 —
Szálla) jó	1 — 80

Nyílt-tér.*

A vadászatkedvelők figyelmébe.

Alulírt, a pécsi vadászerület nyújtott részét öt évre bérbé vettem. — Az idény tart: októbertől-októberig, — a melyre bizonyos számú jegy meg kiadható; az idén előjegyzettek: jövőre előnyben részesülnek. — Értekezhetni

Vörös Imre,

vendéglőssel
indóház-út 11. szám.

A téli idényre

olcsó és jó tüzelőfa

szerezhető be most télre

leszállított áron

Spitzer Adámmal

Pécsent, a hal-téren.

Dr. Tolnai Vilmos

orvos, sebész tudor, szülés és szemorvos

rendel naponta d. e. 11—12 d. u. 3—4-ig. Szegények ingyen gyógyítatnak, lakik: irgalmas-utca 2. sz.

I. emelet. 430 sz. (3—3)

Laibachi savanyított répa és káposzta

15, 25, 50, 100 Kó horokban jutányos áron kapható

Reeh Vilmos

fűszer és csemege kereskedésben Pécsent (Kistér).

* Ezen rovat alatt megjelentekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

NAGY FERENCZ,
lapfajdos.

KIS JÓZSEF, VÁRADY FERENCZ
felelős szerkesztő. főmunkatárs.

nincs szeretője. 11. A magyarok szent hónapok. 12. A nagy lakodalmak. 13. Anyám, anyám, édes anyám! 14. Anyám, táncba mehetek. 15. Anyácska, végy beteg lányodnak. 16. A pápai piaczon. 17. A reggel is sötét. 18. A rózsának tövise van. 19. Arra járunk, arra. 20. A subánnak nincs melege. Előfizetési árak bérmentes postai szétküldéssel: egész évre, 10 füzetre: 1 ftr 80 kr; fél évre, 5 füzetre: 90 kr; egyes füzete ára 25 kr. Előfizetési pénzek a "Magyar Dal-Album" kiadóhivatalába — Győr — intézendők.

Közgazdaság.

Előszó Dezső Miklós „Tanító a faskolában" című munkájához.

Azon reményben fogtam tollat e kis gyakorlati füzet összeállításához, hogy a hazánkban mind szélesebb-szélesebb körű gyümölcsfa-keresetről irjam le tapasztalataimat és észrevételeimet oly mértékben, a mint az egy rendezesebb faskola helyes kezeléséhez mulhatatlanul szükséges, elhagytam minden fölöslegest.

Csak a faskolát szándékozom ismertetni részleteiben, itt van nálunk az is, hogy sokat teorizálunk s bizonytalan az irány, sokan kételkedve fognak a gyümölcsészethez, pedig oly egyszerű, oly kellemes és hálás tette, ma úgy a kis, mint a nagy birtokosnak lépni alig lehet, mint a gyümölcs-termelés. Hát a mi jö néptink? Tapasztalatból tudjuk, hogy a mi jót, szépet, hasznosat lát, arról meggyőződik; legelső sorban ő érdeklődik, s nyomban követi a jó példát.

Kik vannak tehát hivatva néptink megkedveltetni a gyümölcsfa-szaporítást, mint a gyümölcsészetet abe-jét? Azt felelem, hogy mindenki. Kinek nehány ül kertje van, kinek érkeke van a szepet párosítani a hasznossal, ki saját énjét vizsgálva önzetesen szől ekképen: ki gyümölcsfa-nemesítéssel foglalkozik s így gyümölcs-termeléssel: az rossz lelkűletű ember nem lehet!

Mi kell tehát a gyümölcsészethez? Jó akaratú érzés, nemes lélek s már le van küzdve az akadály.

A gazdaság minden ága több-kevesebb beteketéssel s különösen alapos számításal jár, de hasznos gyümölcsészet a mellett, hogy kellemes, szép, mindenütt hasznosul ültetős, s javítást, — teszem a véletlenül téves fajkiválasztásnál, — a termő fán is lehet nemű átjótás által. Csak bátran fogj ást, kést, ollót és fűrészt kezded szives olvasóm, már a legelső sikeres ojtványodnál, bátran nézzes a többi elébe s meg van a rugó a többihez; midőn egy vad, fanyar vackort, egy saanyag vadalmát termő fászkának fejedelmi, királyi rangot adsz. Hiszen nagyra előre törekedni az emberi természetben fekszik, s hol gyakorolhatni ezt könnyebben, mint 3—4 vágással egy ojtással. S mi hála? A nemes galy szemeked duzzadása, a szép eleterős hajtás, 5—10 év mulva a fejedelmi piros, sárga, zöld-lusú, kellemes, bővelő gyümölcs, mely a 100 éves aggot ép úgy ingerli, mint az alig öntudattal bíró gyermeket. A beteg ép úgy sovárog egy szemet-leket gyönyörködötűt és iny esiklandó nemes gyümölcsért, mint a legesegesebb halandó az értéktelen tárgyat a tolvaj sem lopja el, de minék van több biztos fogyasztója, mint a nemes gyümölcsnek?

Mind szép ügy-e szives olvasóm? De azt mondod, a pénz értékét biztosít nekem. Azt kérdezhetem erre én is, hogy apánk ojtása nélkül, hogy élveznénk ennyit is, a mi van? S mit hagyunk mi csak legközelebbi utódainkra? A bérletek által kizsárolt földet, s a phylloxera által elpusztított 600,000 hold szőlőt. A steyer Masánszky, — mely 40 éven túl teljes termő, — vajjon a 100,000 ftrókat biztosítaná-e nálunk a szomszédainknak, mikor Pécs városa 1 bő gyümölcs-teremő év alatt 30—32000 ftrtal adozik tisztán steyer Masánszkiért?

Sajnos, hazai példa nem nagyon sok van; hanem nézzük a külföld példait. Olvassunk egy kissé a közhazsnu „Gyümölcsészeti és konyha-keresetről" füzetek 1880. évi 8 és 10-ik lapján, továbbá bigyjük el, hogy

Szászországban mértőföldenként 12,000 ftr a gyümölcs-termelés jövedelme, Württembergben pedig 16,000 ftr. Hazánk 4000 mértőföldön ezek szerint 48—64 millió értéket termelhetne.

Hannoverben a hildesheimi kerület országúta 216 kilométer hosszú, s mellette 30,500 gyümölcsfa s ezek 1/2-da még fiatal, melyek 1877-ben 42,000 márkát, 1878-ban 29,000 mrtk, 1879 ben 25,000 mrtk jövedelmeztek. A hannoverai kerületben 25,000 fa akkoriban 3 évben 33,000, 10,000 és 18,000 mrtk jövedelmeztek.

Keleti statisztikus hazánk gyümölcs-termesét a dinnyével együtt 8 millió mázra t szí, 1 mázást 5 ftrjával számítva 40 millió ftr. 1878-ban a 628,000 kat. hold szőlőnk 8 millió hektoliter mustot termelt 42 millió ftr értékben, s így 1 kat. hold szőlő átlagos bevétele 67 ftr, a gyümölcsfa pedig bizonyosan nem foglal el hazánkban nagyobb területet, s évi gondozása stb. holdanként soha sem kerül annyi költség és fáradságba, s termés értéke mégis magasabb, hát még most, mikor 50,000 kat. hold szőlőnket már ellepte a filoxera.

Ermelléken a cseresznye az első szüret a szőlőken, itt Baranyamegyében nem egy 3—600 lélekkel bíró kis község 6—7 száz ftrót vesz be cseresznye és meggy-

nyek annyi mintáját véste a nézők emlékezetébe, elszállt! — Szíveinkben a visszaméltóság gyönyőre váltakozik a veszteség fájdalomával, melynek ma csak ez egy óhajban tudunk kifejezést adni: Aldás hamvaira. — Hazánk koszorú költőinek hi hitvese, támasza, lelkesítője, hílszkesége: nincs többé. És hogy mennyit vesztett a költő, bizonyítja az a mindent kifejező fölírata annak a koszorúnak, melyet Jók aly az elhunyt ravatárala helyeztet és a mely ez egyetlen szóból áll: „Órangyalomnak." A nemzeti színház hílszke előcsarnokából fejedelmi pompával temették el. Jeles szónokok, híres férfiak tartottak fölőtte fényes gyászbeszédeteket óriási részvétöl közönség előtt, mely eljött utóljára könyözni a nagy művésznő utolsó és legszomorubb szerepe fölött. Aztán feltették a 6 fehér mán által vont díszalutal koscsira és kivitték a keresepi úti sírkertbe, hol az életben és a halál után kapott koszorúk közt örök nyugalomra helyezték. Mielőtt meghalt, utolsó szavai ezek voltak: „Gyújtások gyertyákat, mert nem látok." — Most már megtalálta az örök fényességet...

— **Emberölés.** Márkesz György nemethői és Aszudiác Mátó versendi lakosok előbbinek a versendi helyzen levő szőlőjében egymással összeveszvény, szóvaltat közben Aszudiác a nála levő töltött pisztolyt Márkeszre sőtítte, ki a lövés folytan szörnyet halt. A tettes elfogattott.

— **Adakozás.** A szigeti külvárosi községkerten építendő kápolnába a következő adományok folytak: Csizsik Kálmán 100 ft, Kozma Ignác (Közleődő) 100 ft, Kollár Ferenc 5 ft, Heindlhofer S. 5 ft, Csereia Antal 5 ft, Velicska Antal 5 ft, Szille Zsigmond 5 ft, Kincses Mihály 2 ft, Csereia György 2 ft, Bócsai János 2 ft, Oppermann Mihály 3 ft, Engel József 2 ft, Dobosi Antal 3 ft, öz. Völgyi Ferencz 2 ft, Csokna István 2 ft, öz. Stomajné 1 ft 50 kr, Majer Ferencz 1 ft, Dobza Nándor 1 ft, Stumpf Terézia 1 ft, öz. Kozma János 1 ft, Nemeth Ignác 1 ft, öz. József 1 ft, Oppermann Antal 1 ft, Berecz Anna 1 ft, Zsámbócsy Károly 1 ft, Szüle János 1 ft, Balatonyi György 1 ft, Gast Augustus 1 ft, Freisz Mihály 1 ft, Gonda János 1 ft, öz. Horváth Mihály 1 ft, Osztyák Márton 1 ft, Hajnal Gyula 5 kr, Mészáros Ferencz 50 kr, Filipovics Nándor 50 kr, Szabó István 40 kr, Sella Mihály 30 kr, Vörös Imre 30 kr, Pichler István 30 kr, Reing Borbála 1 ft, Filsinger Henrik 3 ft. Adományok még mindig fogadtatnak el Hartl Ferenchez gyűjtővén.

— **Egy volt kereskedő (keresztény)** ki az egyes és kettős könyvvezetésben, levelezésben és egyéb irodai teendőkben, magyar és német nyelven járatos, alkalmazást keres. Értekezhetni a lap kiadóhivatalában.

Irodalom.

— **Házi naptár.** 1887. Szerkesztette Kazár Emil XIV ik évfolyam. Számos képpel kiadott Budapestben, a Légrady-utczánál. Ára: 50 kr.

— **Borszáti zsebnaptár.** 1887. Első évfolyam szerkesztette Molnár István, a budapesti állami önéletrajzi-egyesület igazgatója és a „Borszáti lapok" szerkesztője. Kiadja: Homonyásky Viktor, budapesti akadémiás könyvny. Ára 1 ft 50 kr. Ezen borszáti naptár, melyet mint szerzője mondja: a nemzeti érzetnek de főleg az általános közérleletnek volt szolgálatot teneni, — nagy szakmátsággal van összeállítva, mely a börtormelével és börtormelével foglalkozóknak hasznos, mondható nélkülözhetetlen zsebkönyv g. anánt is szolgál. Ismerteti a posta- és távirati tarifákat, a pénzügyeket, mértékeket, a borszáti tartifákat vasuton és halón, a szőlőre egyes részének és a börtan hamelevezési adatait, — a bört és must szerzését, a börtre térsre vonatkozó adatakat közli: a mustjavítási táblázatokat, a szőlőyessék beszerzési forrásait, a borszáti érdeklő összes tényeket és rendelkezéseket: sat. Ajánljuk az önéletrajzi figyelmébe.

— **Megjelent a „Gyakorlati kereskedelmi Tudományok" című ismeretterjesztő, havonként két-szer megjelenő folyóirat V. füzet.** Szerkesztői és kiadói: Zachár Gyula tanár, Budapestben, (II. Albrecht-út 23.) Ezen, a magyar kereskedelmi tudományok szellemében szerkesztett, a kereskedelmi ismereteket fejlesztő, havonként kétszer megjelenő folyóiratnak most megjelent száma hágyalja a főkönyvi előnyvezést, a főkönyvi névmutatót, a főkönyvi számlákat, a névcsíklósi és szőlőyessék előfordulóinak, intézkedéseket és azoknak fizetés végetti bemutatását. A kereskedelmi és pénzügyi szemle tartalma: Kereskedelmi törvényünk keletkezése, története és alapelvei. Vegyesek. Könyvszemle. Lapsemle. Hirdetések. — Ez eléggé nem ajánlott folyóirat előf. ára: Egy évre 8 ft, fél évre 4 ft, negyed évre 2 ft.

— **Jósi és Erzsike** című gyermeknap 4-ik száma megjelent. Úgy tartalmát, mint illusztrációt tekintve a gyermeknapok legkiválóbbja. E száma is megtartja eredeti-éget. Képeire nagy szűk feketet s tárgyát nevelési szakértővel készült. Az ének képek s a gyermek tehetségével mérli könyvny írói, biznyára kedves teszi e lapot mindenki által, ki azt kezébe veszi. A lap terve, módja az eddig ismert gyermeknapoktól eltér; de igen a tervezéshez teszi értékes. Meleg ajánljuk a szülők és tanítók figyelmébe a szokásos karácsonyi és újévi ajándékok „Jósi és Erzsike"t, melyből a gyermek egy egész éven át sok hasznos dolgot tanulhat és sok kellemes perczet szerez magának. „Jósi és Erzsike" érdemes a pötti gátra és trüszítésre. A lapot szerkesztő Györgyossy Rudolf, ki az irodalom terén előnyben ismert. Kiadó: Endes Dániel. Előfizetés, a lap kikialtásához aránylag, igen olcsó. Egy évre 1 ft 20 kr, fél évre 60 kr. A megrendelések Áradra küldendők (magyar-utca 21. s.).

— **Az Athenaeum nagy képes naptára 1887-re** megjelent és beküldetett hozzáik. A vaszkó kört, melynek szépirodalmi része 7, tiszti titkára, közhasználati része stb. összesen 23 nagy nyolcadréti ívet tartalmaz, s a magyar naptáriróadalomban már évtizedek óta első helyen áll s ma vállalatos közt tartozik, melyeken folytonos haladás észlelhető, szépirodalmi részét állandóan legismertebb régi és újabb íróink közreműködése emeli. A jelen évfolyamban, mely már a húsznyolcezeredik, Lévy József, Endrődi Sándor, Hisszori, Dalmady Győző, Pósa Lajos közlöknek költeményeket, míg prózái dolgozatokat Vértessy Arnold, Porzó, Degré Alajos, Sziklay János, Berecz Árpád, Palotás Fausztin nyújtanak élvezetes olvasmányt. Az év történetét arképek s más rajzok kíséretében szől az utóbbi idők kiemelkedő mozzanatáról: a budavári emlék-ünnpörl s a történelmi kikialtásról, aztán a közelet alakjai közt mutatja be arképpel és életrajzzal néhai Pauler Tivadar minisztert és utódját Fabiny Teófil s ezeket követik a parlament köréből gr. Apponyi Albert és Ugron Gábor, aztán Kállay Béni, báró Edelheim-Gyulay Lipót, Zirzen Janka, az írók

